

Godkännande av resolutionen från det 46:e mötet i Internationella sjöfartsorganisationens (IMO) kommitté för förenkling av formaliteterna i internationell sjöfart (IMO FAL)

Resolution som föreläggs för godkännande

Inom Internationella sjöfartsorganisationen (*IMO, International Maritime Organization*) ingicks 1965 en internationell konvention om förenkling av formaliteterna i internationell sjöfart, nedan *FAL-konventionen*. Finland anslöt sig till konventionen den 19 maj 1967 (FördrS 27/1967).

Det föreslås att statsrådet godkänner den resolution (FAL.14(46)) genom vilken bilagan till FAL-konventionen antas på nytt i sin helhet. Bilagan till konventionen har ändrats flera gånger förut.

Syftet med de viktigaste ändringarna i bilagan är att främja den globala digitaliseringen inom sjöfarten genom att stärka det elektroniska informationsutbytet så, att lämnande av information i pappersform endast kan användas i exceptionella situationer. Ändringen förutsätter att myndigheterna inrättar, underhåller och använder system för elektroniskt informationsutbyte för lämnande av nödvändiga uppgifter i samband med hamnbesök, så att samma uppgifter behöver lämnas endast en gång via en gemensam kontaktpunkt för sjöfarten (*nedan Maritime Single Window MSW*).

Till konventionen fogades en hänvisning till kompendiet IMO FAL (*nedan Compendium*), som stöder standardiseringen av uppgifter och som utöver obligatoriska uppgifter med rapporteringsformaliteter också innehåller andra uppgifter som hänför sig till hamnbesök. För att undvika administrativ börda utfärdades ingen bindande bestämmelse om Compendium, utan andra uppgifter i informationssystemen kan utnyttjas frivilligt för att effektivisera sjöfarten.

Ändringarna innehåller dessutom krav och rekommendationer som under covid-19-pandemin har konstaterats förbättra hälsosäkerheten och förhindra korruption.

Ändringarna har inga betydande direkta konsekvenser för Finland, även om de globalt sett effektiviserar förutsättningarna för handelssjöfarten. När det gäller hamnbesök i Finland är elektroniskt informationsutbyte rådande praxis, korruption har inte varit något problem och hälsosäkerheten vid hamnbesök har kunnat säkerställas. Finlands lagstiftning stöder redan elektroniskt informationsutbyte, hälsosäkerhet och bekämpning av korruption.

Del 1 Definitioner och allmänna bestämmelser består av definitioner som till behövliga delar kompletterades med nya definitioner. Bland annat termen "document", som i högre grad hänvisar till informationsutbyte på papper, ersattes med termen "declaration". Del 1 innehåller dessutom en tvingande standard enligt vilken informationsutbyte ska ske elektroniskt och som förpliktar myndigheterna att säkerställa att systemen gör elektronisk överföring av information möjlig. Samtidigt ändrades rekommendationen Maritime Single Window till ett tvingande krav.

Regeringarna ska sporra myndigheterna att bedöma de risker för korruption som är förenade med samverkan mellan fartyg och hamnar och att utveckla och genomföra förebyggande åtgärder för att förstärka transparensen och redovisningsskyldigheten. När myndigheter, rederier och andra parter förfogar över känslig kommersiell och annan information bör den behandlas konfidentiellt.

Del 2 Fartygens ankomst, uppehåll i hamn och avgång innehåller bestämmelser om vilka uppgifter som myndigheterna förutsätter att ägaren eller redaren ska lämna vid ett fartygs ankomst, uppehåll i hamn och avgång. Avsnittet har uppdaterats särskilt med tanke på att uppgifterna ska lämnas elektroniskt och endast en gång. Det innehåller också en hänvisning till de uppgifter som myndigheterna som mest kan kräva att ska lämnas. De förteckningar över uppgifter som ska lämnas och som tidigare ingick i avsnittet ersätts med en global datatabell som finns i tillägget till bilagan till FAL-konventionen och samtidigt också som en del av IMO Compendium.

På flera punkter i konventionen har man beaktat Världshälsoorganisationens (WHO) internationella hälsoreglemente (*International Health Regulations IHR*) (2005), som den gällande bilagan till konventionen inte hänvisar till. Till konventionen har dessutom fogats krav som främjar hälsosäkerheten. Behovet av sådana krav blev aktuellt under covid-19-pandemin.

Del 3 Personers ankomst och avresa gäller de formaliteter som krävs när personer ankommer till eller avreser från en hamn. Avsnittet preciserades i fråga om elektroniskt informationsutbyte med beaktande av de ändringar som gjorts i de övriga avsnitten i bilagan till konventionen. Dessutom ströks inkonsekvenser och texten i avsnittet förtydligades.

Del 4 Fripassagerare gäller fripassagerare, påträffande av och bemötande av sådana ombord. Avsnittet uppdaterades och inkonsekvenser i det rättades till. Ett nytt krav som fogades till avsnittet är hur befälhavaren ska agera när en fripassagerare uppger sig vara flykting. I regel får sådana uppgifter inte lämnas ut till myndigheterna i fripassagerarens hemland eller på hans eller hennes fasta boningsort.

Del 5 Ankomst, uppehåll i hamn och avgång när det gäller last och annat gods innehåller bestämmelser om formaliteter som krävs då lasten ankommer till eller avgår från en hamn. I avsnittet gjordes preciseringar i fråga om det elektroniska informationsutbytet. Dessutom ströks inkonsekvenser och texten i avsnittet förtydligades.

I del 6 Offentlig hälso- och sjukvård samt karantän, inklusive avsnittet sanitära åtgärder som avser djur och växter, godkändes de nya bestämmelser om hälsosäkerhet som bereddes i samband med pandemin.

Regeringar och myndigheter ska se till att fartygsbesättning som utan dröjsmål behöver sjukvård under sin vistelse på deras territorium ska få komma till en vårdinrättning i land under hamnbesöket. Myndigheterna ska behandla dem och hamnarbetarna som nyckelpersoner och även främja byte av besättning. Dessutom ska myndigheterna lämna väsentlig information om tillämpliga hälso- och sjukvårdsvårdsåtgärder innan fartygen anlöper hamn och säkerställa en trygg kommunikation mellan fartyget och personer på land. Myndigheterna förpliktas att hålla hamnarna i funktionsdugligt skick även under en pandemi för att säkerställa transportkedjornas funktion samt för att säkerställa en trygg kommunikation mellan fartyget och personer på land i en nödsituation inom den internationella hälso- och sjukvården.

Del 7 Diverse bestämmelser är sista avsnittet i bilagan till konventionen och det innehåller alla bestämmelser som inte passar under andra rubriker. Till avsnittet fogades de bestämmelser om hälsosäkerhet och hamnbesök som till sitt innehåll inte passar in under del 6.

Ändringarnas samband med den nationella lagstiftningen och EU-lagstiftningen

Syftet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/65/EU om rapporteringsformaliteter för fartyg som ankommer till och/eller avgår från hamnar i medlemsstaterna och om upphävande av direktiv 2002/6/EG, nedan direktivet om rapporteringsformaliteter, är att förenkla och harmonisera de administrativa förfaranden som gäller för sjötransporten genom en allmän övergång till elektronisk överföring av uppgifter och genom en förenkling av rapporteringsformaliteterna.

År 2019 antogs inom EU Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1239 om inrättande av en europeisk kontaktpunkt för sjöfart och om upphävande av direktiv 2010/65/EU, nedan EMSWe-förordningen. Förordningen har trätt i kraft, men den börjar tillämpas först den 15 augusti 2025. De grundläggande principerna för EMSWe-förordningen är engångsprincipen för rapportering, en harmoniserad datauppsättning, ett harmoniserat gränssnitt för rapportering, gemensamma funktionella specifikationer för användargränssnittet samt gemensamma referensdatabaser och centraliserad användarförvaltning. Rapporteringsformaliteterna är i fråga om rapportering som gäller sjöfart desamma som i direktivet. Nya anmälningar är tulldeklarationer och registreringsanmälan av passagerare. Dessutom ställs nationella specialkrav på datauppsättningen.

Enligt 20 a § i lagen om fartygstrafikservice (623/2005) ska Transport- och kommunikationsverket inrätta och upprätthålla ett nationellt system för hantering av information inom sjöfarten för att samla in, behandla och registrera den information som avses i direktivet om rapporteringsformaliteter och övervakningsdirektivet. Systemet för hantering av information ska vara sådant att det kan anslutas till Europeiska unionens system för hantering av information inom sjöfarten (*centralsystemet SafeSeaNet*). Informationen ska kunna sändas och tas emot elektroniskt. Transport- och kommunikationsverket ska med hjälp av systemet för hantering av information på begäran och utan dröjsmål kunna lämna sådan information till den behöriga myndigheten i en annan medlemsstat som gäller ett fartyg samt last och farligt eller förorenande gods som fartyget transporterar.

Bestämmelser om lämnande av uppgifter finns dessutom till exempel i lagen om tillsyn över fartygssäkerheten (370/1995), lagen om sjöfartsskydd på vissa fartyg och i hamnar som betjänar dem och om tillsyn över skyddet (485/2004), miljöskyddslagen för sjöfarten (1672/2009), lagen om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg (1686/2009), förordningen om transport av farliga ämnen som styckegods på fartyg (666/1998) och statsrådets förordning om skyldighet att anmäla fartygstransport av farligt eller förorenande gods (346/2014).

I Finland har man genomfört informationshanteringssystemet National Single Window NSW Portnet, som är förenligt med direktivet om rapporteringsformaliteter och från vilket behövliga uppgifter lämnas till EU:s gemensamma informationssystem för sjöfarten (SafeSeaNet).

Avsikten är att behövliga ändringar i förhållande till den nya EMSWe-förordningen ska göras innan den börjar tillämpas så att ändringarna kan tillämpas senast den 15 augusti 2025. Då införs NEMO-systemet i enlighet med förordningen som en nationell kontaktpunkt.

Finland har ratificerat Förenta nationernas konvention mot korruption. Den nationella lagstiftningen innehåller en omfattande lagstiftning som hänför sig till bekämpning av korruption. I strafflagen (39/1889) finns bestämmelser om mutbrott och sanktioner. Också många andra brott som ingår i strafflagen kan ha drag som tyder på korruption. Bestämmelser om korruptionsbekämpning finns dessutom till exempel i grundlagen (731/1999), allmänna lagar såsom förvaltningslagen (434/2003) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), lagar som innehåller bestämmelser om tjänstemäns verksamhet såsom statstjänstemannalagen (750/1994) samt konkurrenslagen (948/2011). När det gäller hamnverksamhet finns tillsynsskyldigheter i EU:s förordning om hamntjänster (EU) 2017/352 och i 195 a § i lagen om transportservice (320/2017), som genomför förordningen i fråga om transparens i hamntjänster.

Följaktligen omfattas de föreslagna ändringarna i regel av EU:s exklusiva befogenhet.

Beredningen av ärendet

Vid den nationella samordningen i kommittén för förenkling av formaliteterna i internationell sjöfart vid dess 46:e möte ägde omfattande samråd med myndigheterna och intressentgrupper inom näringslivet rum. Dessutom begärdes utlåtanden om ändringarna av nätverket för intressentgrupper inom sjöfarten XXX. Här finns utlåtandena när de kommer in.

Godkännandeförfarande och internationellt ikraftträdande

Ändringarna träder i kraft internationellt genom ett så kallat förfarande för tyst medgivande, så att de i enlighet med artikel VII (2.b) i FAL-konventionen anses ha blivit godkända den 1 oktober 2023, om inte 1/3 av parterna i konventionen har motsatt sig ändringarna före det. Om ändringarna anses ha blivit godkända träder de i kraft internationellt den 1 januari 2024. Ändringarna är av teknisk natur och kräver inte riksdagens samtycke. Eftersom ändringarna omfattas av exklusiv befogenhet utfärdas det ett meddelande från ministeriet om ikraftträdandet av dem.

Enligt 3 § 9 punkten i reglementet för statsrådet fattas vid statsrådets allmänna sammanträde beslut om åtgärder i anslutning till ärenden som ska avgöras inom Europeiska unionen och ärenden som i fråga om sitt innehåll och sina verkningar kan jämföras med dem, om åtgärderna förutsätter beslut av statsrådet (GrUU 16/2004). Avtal som omfattas av EU:s exklusiva befogenhet och där EU inte är part jämföras i den nationella behandlingen med ärenden som avgörs i EU. I dessa fall utövar medlemsstaterna EU:s behörighet, eftersom bestämmelserna i avtalet i fråga inte möjliggör att EU är part i avtalet. Europeiska unionen är inte part i FAL-konventionen. Ett avtal som ingåtts med stöd av ett bemyndigande i en EU-rättsakt eller ett EU-avtal kan dock också innehålla bestämmelser som enbart omfattas av medlemsstaternas behörighet. Eftersom de bestämmelser i bilagan till FAL-konventionen som gäller hälsosäkerhet och bekämpning av korruption och som omfattas av delad befogenhet kan anses vara av ringa betydelse med tanke på ändringarna i bilagan som helhet, kan även de konventionsändringar som gäller dessa godkännas av statsrådet.

Kommunikationsministeriet kommer därför att utfärda ett meddelande om ikraftträdandet av dessa ändringar.

Rådet har antagit beslut (EU) 2022/644 om den ståndpunkt som ska intas på Europeiska unionens vägnar vid Internationella sjöfartsorganisationens 46:e möte vad gäller antagandet av ändringar av bilagan till IMO FAL-konventionen. Enligt beslutet bemyndigas medlemsstaterna att, i unionens intresse, ge sitt samtycke till att vara bundna av de ändringar som avses i artikel 2, i den mån som dessa ändringar omfattas av Europeiska unionens befogenhet.

I beslutet konstateras det att unionen bör stödja ändringarna, eftersom de för FAL-konventionens bilaga närmare EMSW-förordningen genom införandet av överenskomna regler för elektroniskt informationsutbyte med hjälp av en obligatorisk, gemensam kontaktpunkt. Ändringarna gör även att upprepning av dataelement undviks, förhindrar användning av pappersformulär för informationsöverföring och gör det möjligt att avstå från manuella underskrifter.

De föreslagna ändringarna är av ringa nationell betydelse och de mest väsentliga ändringarna hör till Europeiska unionens exklusiva befogenhet. De kräver således inte godkännande av riksdagen. Sålunda är avsikten att statsrådet med stöd av 93 § 2 mom. i grundlagen godkänner ändringarna före den 1 oktober 2023, och att ministeriet senare, dock före den 1 januari 2024, utfärdar ett meddelande om ikraftträdandet av dem, eftersom sådan information inte publiceras i EU:s officiella tidning. Av samma meddelande framgår att Transport- och kommunikationsverket ska lämna uppgifter om ändringarna på finska och svenska och att den engelskspråkiga versionen av ändringarna ska publiceras på Transport- och kommunikationsverkets webbplats på adressen www.traficom.fi.

Förslag

Med stöd av vad som anförts ovan föreslås det att statsrådet godkänner de ändringar som gjorts i bilagan till 1967 års internationella konvention om förenkling av formaliteterna i internationell sjöfart

(resolution FAL .14(46)) och som gäller elektronisk överföring av information, en gemensam kontaktpunkt för sjöfarten, standardisering av information, hälsosäkerhet och bekämpning av korruption.

Föredragande

Anne Miettinen, kommunikationsråd, kommunikationsministeriet